

Improving the Learning Process with Collaborative Learning and the Impact on Academic Progress in Practical Courses

Marzeye Taghipoor¹, Asma Hoseinzadeh¹, Iran Norozy¹, Mahshid Tefakory¹

¹ Art Student in Design and Sewing

* Corresponding author: Taghipoor

Received: 2025-06-23

Accepted: 2025-08-01

Abstract

The purpose of this research was to improve the learning process with collaborative learning to create academic progress in practical courses. Both field and library methods were used. Field data was collected using observation, interview, questionnaire and library data was provided from articles and Google search. Amari University had 20 students of the 11th grade who were enrolled in this study in the academic year 2024-2025. The findings indicated that due to the difficulties that some of the students were under, the task force did not have much effect on the academic progress of the students, but with the passage of time, this goal was achieved. Hypothetical assessment of correct capabilities and grouping based on capabilities was confirmed. For example, about 90 percent of the students were satisfied with being in a group and 93 percent of them really liked the group. In this case, 100 percent of the students came to the group with a medium to very high goal. Academic progress was successful in practical work and 78% of the work group was satisfied with the progress of the students in the management relationship.

Keywords: Workgroup, Teamwork, Family management, Cooperative learning

© 2023 Journal of School Education in the Third Millennium (JSETM)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Taghipoor, M, et al (2025). Improving the Learning Process with Collaborative Learning and the Impact on Academic Progress in Practical Courses. *JSETM*, 3(2): 1-10.

بهبود فرایند یادگیری با یادگیری مشارکتی و تاثیر بر پیشرفت تحصیلی در دروس عملی کاردانش

مرضیه تقی پور^۱، اسما حسین زاده^۱، ایران نوروزی^۱، مهشید تفکری^۱

^۱ هنرآموز رشته ی طراحی و دوخت

* نویسنده مسئول: تقی پور

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۵/۱۰

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۴/۰۲

چکیده

هدف از این تحقیق بهبود فرایند یادگیری با یادگیری مشارکتی برای ایجاد پیشرفت تحصیلی در دروس عملی رشته های کاردانش بود. از دو روش میدانی و کتابخانه ای استفاده شد. داده های میدانی با استفاده از مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه جمع آوری شد و داده های کتابخانه ای از مقالات و جستجو در گوگل فراهم گردید. جامعه آماری ۲۰ دانش آموز کلاس یازدهم مدیریت بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ در این مطالعه قرار گرفتند. یافته ها نشان داد که بدلیل مشکلاتی که برخی از دانش آموزان را تحت تاثیر قرار می داد در نوبت اول، کارگروهی تاثیر چندانی در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان نداشت ولی با گذشت زمان این هدف حاصل شد. فرضیه تشخیص درست استعدادها و گروه بندی بر اساس استعداد بود به اثبات رسید. بعنوان مثال تقریباً ۹۰ درصد دانش آموزان کلاس از بودن در گروه راضی بودند و ۹۳ درصدشان گروه را واقعاً دوست داشتند. در این کار ۱۰۰ درصد اقرااد به مقدار متوسط تا خیلی زیاد با هدف به گروه آمده بودند، البته افرادی که وارد گروه می شوند باید نسبت به گروه احساس مسئولیت داشته باشند و ۷۰ درصد مواظب آنچه که در گروه اتفاق می افتد، بودند. اتفاقات و قضایای گروه برای دانش آموزان مهم بود نظر بیش از ۹۰ درصدشان با این گزینه همراه بود. پیشرفت تحصیلی در کارهای عملی موفقیت امیز بود و با اطمینان ۷۸ درصد کارگروهی باعث پیشرفت دانش آموزان در رشته مدیریت شد.

واژگان کلیدی: کارگروهی، کاردانش، مدیریت خانواده، یادگیری مشارکتی

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم محفوظ است.

شيوه استناد به این مقاله: تقی پور، مرضیه؛ حسین زاده، اسما؛ نوروزی، ایران؛ تفکری، مهشید. (۱۴۰۴) بهبود فرایند یادگیری با یادگیری مشارکتی و تاثیر بر پیشرفت تحصیلی در دروس عملی کاردانش. فصلنامه آموزش مدارس در هزاره سوم، ۳(۲): ۱-۱۰.

مقدمه

کوشش متولیان و مسئولان آموزش بر این است که با بهره گیری از روشها و شیوه های مناسب، امر آموزش را به نحوی مؤثر و کارآمد نمایند تا منجر به یادگیری بهینه شود(طیبی، ۱۴۰۰: ۲۶). سبک یادگیری به چگونگی یادگیری اشاره می کند نه به اینکه به چه خوبی از عهده یادگیری برمی آید. (Bandura, 1986; Williams, Davids & Williams, 1999). یکی از انواع یادگیری یادگیری مشارکتی است. که بر اساس دیدگاه Slavin

آموزش در هر جامعه، از عوامل مهم و اساسی در رشد و گسترش مهارت ها و توانمندی های افراد است. مأموریت اصلی آموزش و پرورش نیز، فراهم سازی و تسهیل فرایند آموزش و یادگیری است. بی شک، آموزش به معنای دادن اطلاعات نیست، بلکه آموزش هرگونه فعالیت یا تدبیر از پیش طرح ریزی شده با هدف آسان کردن یادگیری در یادگیرندگان است در همین راستا تلاش و

کرمی و همکاران (۱۳۹۱)، نشان دادند که معلمان باید روش های فعال تدریس را به خوبی فرا گرفته و این روش ها را در کلاس های درس اجرا کنند و همچنین در جهت تغییر نگرش دانش آموزان نسبت به کار گروهی نیز گام بردارند.

اسلامی، نوازشی، فهمی، سلطانی‌نیا، محمدی اصل، کومالکی (۱۳۹۸)، در تحقیقی نتیجه گرفتند که آموزش مشارکتی می‌تواند به عنوان یک رویکرد مناسب در تألیف کتب درسی و آموزش علوم تجربی مورد استفاده قرار گیرد و نقش ویژه ای در کاهش اضطراب دانش آموزان داشته باشد.

شهریاری و همکاران (۱۳۹۲)، در تحقیقی به اثبات فرضیه پژوهش مبنی بر تأثیر برنامه‌ی یادگیری مشارکتی بر پیشرفت نمرات دانش آموزان پرداختند.

اخلاقی امینی و بخشی (۱۴۰۳) در تحقیقی اثبات کردند که یادگیری مشارکتی هدفش اسان تر شدن هرچه بهتر یادگیری میباشد و این یادگیری یکی از شاخص های مهم ارزشیابی در آموزش و پرورش میباشد.

۲. روش کار

این تحقیق یک اقدام پژوهی بوده که در هنرستان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بر روی دانش آموزان یازدهم برای یادگیری مشارکتی انجام شده است. استفاده از قیچی، الگو، متر، پارچه و چرخ خیاطی در رشته خیاطی یک امر حیاتی است که بیشتر مواقع باید انگیزه‌ای وجود داشته باشد تا با شور و علاقه به تولید بهترینها منجر شود. گاهی مواقع کسانی که به این رشته هدایت شده و می‌شوند از کمترین مهارتها برخوردارند و حتی مشکل عدم تمرکز و یادگیری سریع را دارند. البته در بین دانش آموزان هم افرادی پیدا می‌شوند که واقعا نخبه و نمونه‌اند و این رشته را با علاقه انتخاب کرده‌اند. این افراد می‌توانند بعنوان همیار معلم ما را در تدریس، یاددهی-یادگیری و ساخت الگو کمک و همراهی نمایند. در این پژوهش از روش‌های میدانی از جمله؛ گزارش مشاهده، مصاحبه، جمع‌آوری و بررسی پرسشنامه-های محقق‌محور (بصورت نظرسنجی در دیجی‌فرم) برای جمع‌آوری اطلاعات در شواهد ۲۰۱ استفاده شده است. مشاهده از مهمترین، طبیعی‌ترین و پرکاربردترین شیوه‌ها و ابزار تحقیق است. در گذشته روش مشاهده، چندان کاربردی نداشته؛ پس از پدید آمدن دیدگاه استقراری مشاهده اعتبار خاصی یافت زیرا از دیدگاه استقراریان اولاً علم با مشاهده آغاز میشود؛ دیگر آنکه مشاهده اساس محکم و استواری را فراهم میکند که میتوان از آن معرفت به دست آورد.

(1991) یادگیری مشارکتی در بالا بردن پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مفید است به شرط این که گروه ها بر اساس یادگیری متوسط اعضا تقویت شود (به نقل از شهریاری، کشاورزی ارشدی، زاده حسین مجردن، ۱۳۹۲). موفقیت و پیشرفت تحصیلی در هر جامعه نشان‌دهنده موفقیت نظام آموزشی در زمینه هدفیابی و توجه به رفع نیازهای فردی است. بنابراین نظام آموزشی را زمانی می‌توان کارآمد و موفق دانست که پیشرفت تحصیلی دانش-آموزان آن در دوره‌های مختلف دارای بیشترین و بالاترین رقم باشد. بنابراین تلاش در جهت دخالت‌دادن هرچه بیشتر فراگیران در فرایند یاددهی-یادگیری از طریق روش تدریس مشارکتی می‌تواند در پیشرفت تحصیلی موثر بوده و تا حدی آنها را برای حضور موثر در دنیای امروز آماده نماید (کرمی، محمدزاده قصر، افشاری، ۱۳۹۱: ۹۶). یادگیری مشارکتی روشی آموزشی است که در آن دانش آموزان در گروه های کوچک با یکدیگر کار می کنند تا به یک هدف مشترک یادگیری برسند (شفقت، مرجانی‌ریک، نفیسی، سرابی، رشیدی‌نژاد، ۱۴۰۲). یادگیری مشارکتی به روشی گفته میشود که در آن یادگیرندگان در گروه‌های کوچک با هم کار می کنند و برای دستاوردهای جمعی شان مورد تقویت قرار می گیرند. ویژگی مهم این روش آن است که در آن اعضای گروه با هم کار می کنند تا به هدف مشترکی برسند که هم کل گروه و هم فرد اعضای گروه از آن سود می برند. بنا به گفته Jolife (2007) یادگیری مشارکتی از دانش آموزان می خواهد تا در گروه های کوچک با هم کار کنند و به هم کمک نمایند تا سطح یادگیری خود و سایر اعضای گروه را افزایش دهند (طاهری و زیارت‌زاده، ۱۳۹۴).

کرامتی، هدایتی، حیدری، عنایتی، نوین‌فر (۱۳۹۱)، در تحقیقی به نام تأثیر یادگیری مشارکتی بر پیشرفت تحصیلی درس علوم تجربی و اضطراب در دانش آموزان پسر سال اول دوره راهنمایی تحصیلی مدارس سما در شهر تهران نتیجه گرفته که پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پس از اجرای روشهای تدریس تعیین شد و میزان اضطراب امتحان دانش آموزان نیز با استفاده از پرسشنامه اضطراب امتحان بررسی شد.

شفقت و همکاران (۱۴۰۲). دریک پژوهش به بررسی نقش یادگیری مشارکتی در پیشرفت دانش آموزان پرداخته شد تمرکز اصلی بر دانش آموزان مقطع ابتدایی بود. با تحقیق در منابع معتبر و جمع‌آوری اطلاعات انواع روش های نوین تدریس را بررسی کردند و از این میان نقش یادگیری مشارکتی را به طور تخصصی مورد مطالعه قرار دادند تا سایر معلمان بتوانند از آن کمک بگیرند و با توجه به مزایای این نوع تدریس از آن در کلاس درس استفاده کنند.

درگیری بود. در آخر سال آنقدر صمیمی شدیم که زنگ تفریح‌ها من به دفتر نمی‌رفتم و در همانجا با خرید تغذیه اشتراکی، در کلاس می‌ماندیم و در کنار کار عملی، تغذیه هم می‌خوردیم

گروه بندی در کلاس درس

برخی از افراد هنوز در اخلاق و رفتارشان آنطور که دوست داشتم تغییری احساس نمی‌شد و به زمان بیشتری نیاز بود تا کاملاً تغییر کنند بدین منظور گروه‌بندی شدند و افراد منعطف و مهربان را با آنها قرار می‌دادم تا بتوانم نتیجه مورد نظر را بدست آورم

واگذاری مسئولیت‌های مناسب

برای ایجاد اعتماد به نفس، مخصوصاً برای بچه‌های مشکل‌دار، که در خانواده به آنها توجه نمی‌شد، مجبور شدم در کارهای گروهی به هر کدام از آنها یک مسدولیت بدهم تا بتوانند به خودشناسی برسند. تشخیص اینکه چه زمانی برنج کشیده شود و یا چه زمانی دم شده، یا اتوی خیلی خوب لباس و... به آنها سپرده می‌شد.

کمک از مشاور مدرسه

از مشاور مدرسه خواستم تا بصورت علمی مشکلات شاگردانم را بررسی کند و تا جایی که بتواند این مشکلات را حل نماید

گردآوری اطلاعات: (گردآوری اطلاعات در مورد مشکل)

با استفاده از روشهایی مانند مشاهده، مصاحبه و بررسی اسناد به جمع‌آوری داده‌ها در رابطه با وضع موجود پرداختم و با این یافته‌ها به علل به وجود آمدن مسأله موجود پی بردم. نتایج زیر حاصل تجزیه و تحلیل داده‌ها است:

فقر اقتصادی:

اکثر دانش‌آموزان کلاس رنج فقر را تجربه می‌کردند و نیاز بود که لوازم و وسایل خیاطی و آشپزی را فراهم کنند لذا برای اینکه این فشار زخمهای بیشتری بر آنها وارد نکند خودم لوازم را تهیه میکردم و از آنها مقدار خیلی کمی دریافت می‌کردم تا به غرورشان هم لطمه‌ای وارد نشود.

فقر فرهنگی، اجتماعی:

بی سوادی، اعتیاد، عشق به فرزند پسر، نبود یک یا دو تا از والدین، اخلاق تند با فرزندان از عوامل فقر در این منطقه به حساب می‌آمدند.

مصاحبه

طی مصاحبه‌ای که با دانش‌آموزان و برخی والدین انجام شد، مشخص گردید مشکل این سه دانش‌آموز حاد است و حتی نیاز به درمان توسط اورژانس اجتماعی دارند. " اورژانس اجتماعی برنامه‌ای، تلفیقی از مداخله در بحران، فردی، خانوادگی و اجتماعی (مرکز اورژانس اجتماعی)، خط تلفن اورژانس اجتماعی (۱۳)، تیم سیار اورژانس اجتماعی (خدمات اجتماعی سیار) و پایگاه اورژانس اجتماعی (پایگاه خدمات اجتماعی) است که در مرحله اول با هدف توانمندسازی اجتماع محور در سکونت گاههای غیر رسمی تدوین شده بود، که هر کدام دستورالعمل مستقل دارند و برنامه پیوست چکیده آنها می باشد. در این برنامه ویژگی مهم ارائه خدمات اجتماعی یعنی: تخصصی بودن، به موقع بودن و در دسترس بودن مدنظر قرار گرفته است تا از این طریق ارائه خدمات اجتماعی به مردم در سازمان بهزیستی کشور محدود به زمان و مکان نگردد و رویکرد فعال جایگزین رویکرد غیر فعال شود و اجتماع (جامعه) محوری در برنامه ها عملیاتی شود. این برنامه استفاده بهینه از منابع مادی و معنوی (نیروی انسانی)، کاهش دیوان سالاری اداری، تجمیع خدمات، هماهنگی بین واحدها، جامعیت، فراگیری و ... را در پی دارد. این برنامه قصد دارد تا مداخلات روانی - اجتماعی را قبل از مداخلات قضایی و انتظامی و حتی در کنار این نوع مداخلات جایگزین کند که این مسئله در پیشگیری از وقوع جرم و قضاودائی نیز نقش مهمی ایفا می کند. شناسایی آسیبهای اجتماعی شایع و در حال شیوع بصورت کشوری و منطقه ای و محلی نیز از طریق این برنامه صورت خواهد پذیرفت. در واقع این نوع مداخلات تاثیر گذاری تئوری بر چسب را به حداقل خواهد رساند تا زمینه ای برای توانمندسازی افراد در معرض آسیب و آسیب دیده اجتماعی و بازگشت آنها به زندگی سالم باشد." بعد از تشریح این برنامه و مخالفت آنها برای درمان، بعد از مشخص شدن مشکل، خودم دست‌به‌کار شدم. البته از مشاور مدرسه هم خواستم به من و بچه‌ها برای حل مشکلات راه‌حلهایی پیشنهاد دهد.

مشاهده نتایج امتحانات:

با مشاهده امتحانات ماهانه و نوبت اول به این نتیجه دست یافتم که بچه‌ها نیاز به توجه بیشتر دارند.

انتخاب راه حل های ممکن:

صمیمیت در کارگاه:

در اول سال تحصیلی همانطور که قبلاً بیان شد بچه‌ها خیلی نسبت به همدیگر بی اعتماد بودند و کلاس محلی برای تنش و

ازدواج زود هنگام و انتظار ازدواج

گروهی سریع نامزد کرده و برای فرار از مشکلات خانواده پدری، همسری را انتخاب می‌کردند که اتفاقاً مشکلاتشان را بیشتر میکرد. کسانی که خواستگار کمتری داشتند هم در ارزیابی رسیدن خواستگار بودند. بیشتر اوقات فقط ازدواج مهم است و اینکه آن پسر آیا منبع درآمدی دارد یا نه مهم نیست. و گاهی اوقات هم دشمنی‌های قومی و قبیله‌ای اجازه‌ای ازدواج نمیدهد

انتخاب راهکار

کلاس درس باید جایی برای رشد و بالندگی فرد باشد در آنجا او با هم‌سن و سالان خود ارتباط می‌گیرد و با موشکافی مطالب آموزشی، آنچه را که لازم است فرا می‌گیرد. اگر تلاش کند می‌تواند در آینده یا در یک رستوران و یا یک کارگاه خیاطی مشغول به کار شود و کمک خرج خانواده باشد. میتواند یک کدبانوی همه‌فن حریف باشد. یا یک تولیدی و یا رستوران داشته باشد.

اعتبار بخشی راه حل‌ها

در این مرحله برای این که یافته‌های تحقیق عملی، دارای اعتبار باشد؛ لازم بود که از طرف تعدادی افراد آشنا به فرهنگ و اجتماع مورد ارزیابی قرار گیرد، لذا با بیان مشکلات به والدینی که وضع مالی بهتری داشتند، طی یک جلسه، اعتبار این راه حل فراهم شد و والدین با رضایت کامل شرایط را فراهم کردند.

اجرای راه حل

برای اجرای راه حل لازم بود گروههایی که تشکیل شده بودند کارهایشان مورد ارزیابی قرار گیرد و موفقیت آنها به چشم دیده شود. بنابراین یک ژورنال (نمایشگاه) در مدرسه برپا نمودیم و از همه همکاران، اولیا و مسئولان اداره خواستیم تا شرکت کنند و بازخورد خود را اعلام نمایند.

مراحل اجرای اقدام

اقدام اول:

تشکیل گروه‌های تخصصی که هر کدام یک تخصص مثل آشپزی، خیاطی، بافت و... را برعهده می‌گرفتند و استعداد بیشتری در این زمینه داشتند

اقدام دوم:

در خواست کار از کارگروهها

اقدام سوم:

نمایش آنچه هر کارگروه می‌توانست ارائه شود.

گرد آوری شواهد ۲

بعد از چندین ماه تلاش بی وقفه توانستم کلاس را به استاندارهایی که مد نظرم بود برسانم. مشکلات اخلاقی و رفتاری تا حدود زیادی برطرف شدند و دانش‌آموزان بودن در کنار هم و در یک کارگاه را پذیرفته بودند و کار من تا حدودی اسانتر شده بود بنابراین پرسشنامه کار گروهی دارای ۲۰ سوال بوده که توسط Evans & Jarvis در سال ۱۹۸۶ طراحی و تنظیم شده است و به منظور سنجش احساسات فرد نسبت به کار گروهی بکار می‌رود، را برای بچه‌ها فرستادم تا پاسخ بدهند البته چند سوال هم بدلیل شرایط ویژه کارگاههای منطقه خودم طراحی کردم و نتایج آن را بررسی کردم. یکی از مزایای کار گروهی ایجاد هم افزایی و افزایش بهره وری است. به خصوص امروزه که به دلیل ماهیت بین رشته ای، پیچیدگی و حجم کار سنگین علم مدرن، نیاز به کار گروهی و هم‌گروهی است. قسمتی از سوالات:

۱ من می‌خواهم عضو گروه باقی بمانم.

۲ من گروهم را دوست دارم.

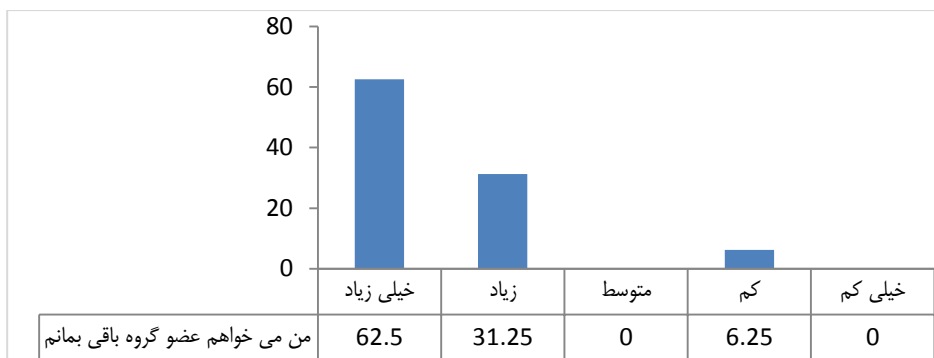
۳ با آمدن در گروه انتظار دارم که از گروه بهره مند گردم.

۴ من مواظب آنچه که در گروه اتفاق می‌افتد، نیستم.

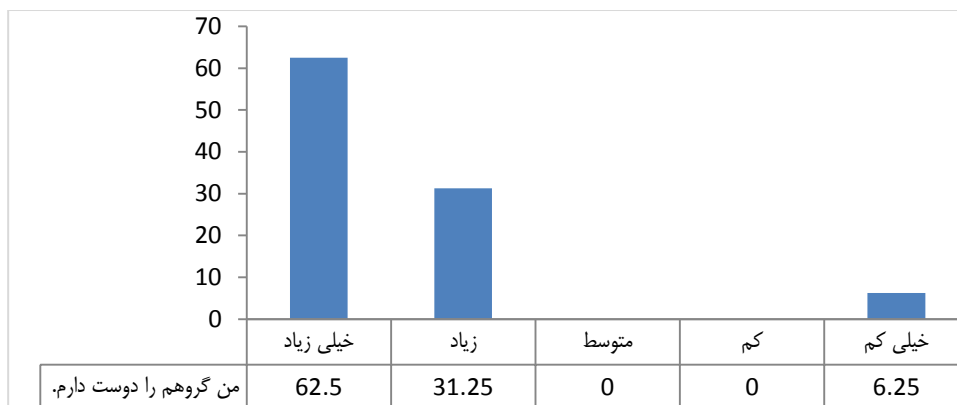
۵ من احساس می‌کنم درگیر قضیه ای شده ام که در گروه در حال اتفاق افتادن است. گزینه‌ها خیلی زیاد-زیاد-متوسط-کم-خیلی کم

۳. یافته‌ها

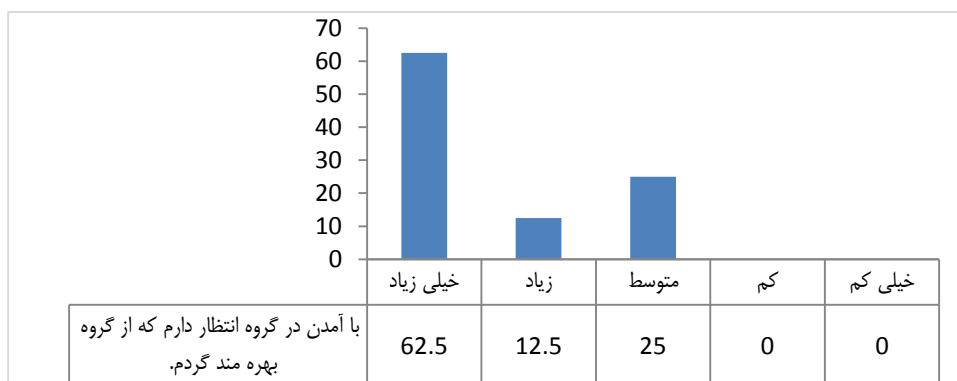
حمایت و در مورد اینکه آیا دانش‌آموزان دوست دارند عضو گروه باشند این نتایج بدست آمد: ۶۲/۵ درصد آنها علاقه خیلی زیادی به ماندن در گروه داشتند، ۳۱/۲۵ درصد زیاد خواهان گروه بودند. متوسط و خیلی کم صفر درصد بود و کم ۶/۲۵ درصد. (شکل ۱). در مورد اینکه آیا دانش‌آموزان گروه را دوست دارند؟ نتایج پیش‌رو بدست آمد: ۶۲/۵ درصد آنها گروه را خیلی زیاد دوست داشتند، ۳۱/۲۵ درصد زیاد خواهان گروه بودند. متوسط و کم صفر درصد بود و خیلی کم ۶/۲۵ درصد. (شکل ۲). در مورد اینکه "با آمدن در گروه انتظار دارم که از گروه بهره مند گردم". نتایج پیش‌رو بدست آمد: ۶۵/۵ درصد آنها گروه را خیلی زیاد دوست داشتند، ۱۲/۵ درصد زیاد از گروه انتظار دارند که از آن بهره مند گردند. ۲۵ درصد متوسط و کم و خیلی کم صفر درصد بود. (شکل ۳). در مورد اینکه "من مواظب آنچه که در گروه اتفاق می‌افتد، نیستم". نتایج پیش‌رو بدست آمد: ۶/۲۵ درصد گزینه خیلی زیاد و زیاد را انتخاب کردند. ۱۸/۷۵ درصد نظرشان متوسط بود. ۳۱/۲۵ درصد کم و ۳۷/۵ درصد خیلی کم بود. (شکل ۴).

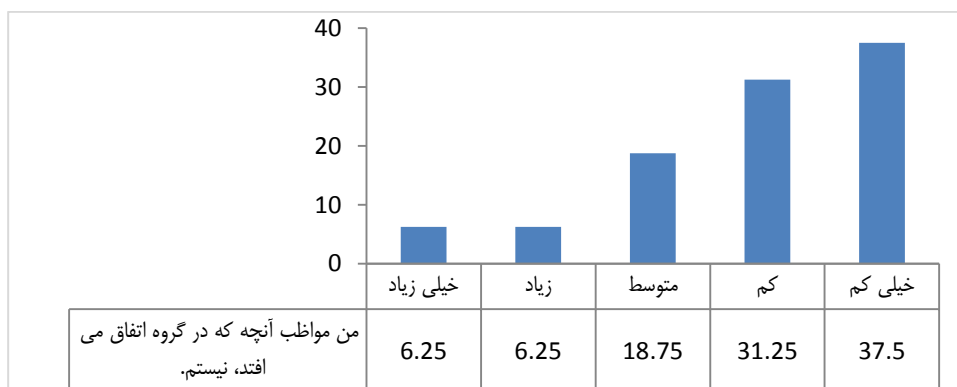
شکل ۱: من می خواهم عضو گروه باقی بمانم.

شکل ۲: من گروهم را دوست دارم.

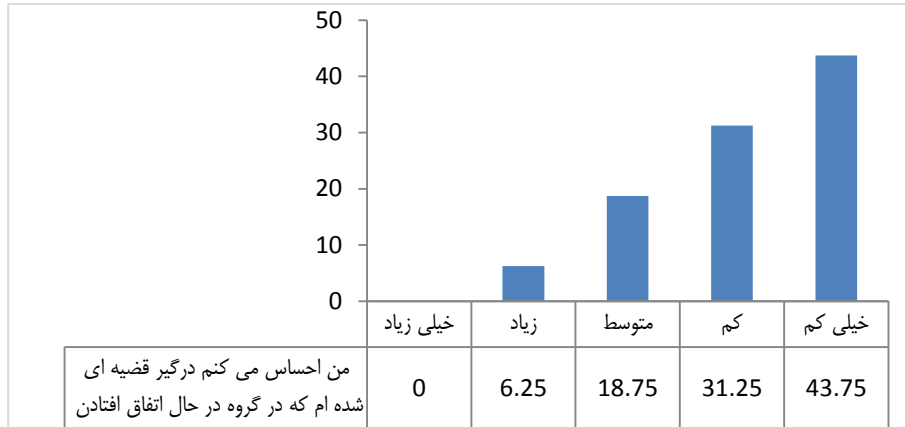
شکل ۳: با آمدن در گروه انتظار دارم که از گروه بهره مند گردم.

شکل ۴: من مواظب آنچه که در گروه اتفاق می افتد، نیستم.

کردند. ۱۸/۷۵ درصد نظرشان متوسط بود. ۳۱/۷۵ درصد کم و ۴۳/۷۵ درصد خیلی کم بود. (شکل ۵).

در مورد اینکه "من احساس می‌کنم درگیر قضیه‌ای شده‌ام که در گروه در حال اتفاق افتادن است". نتایج پیش‌رو بدست آمد: صفر درصد گزینه خیلی زیاد و ۶/۲۵ درصد زیاد را انتخاب

شکل ۵: من احساس می‌کنم درگیر قضیه‌ای شده‌ام که در گروه در حال اتفاق افتادن است

گزینه نمره ۵ و به ترتیب ۴، ۳، ۲ و ۱ داده می‌شد و بدین ترتیب بالاترین نمره ۸۵ شد. کسی که معدلش در دو نوبت ۲۰ بود نمره کارگروهی‌اش هم کامل شد ولی پایین‌ترین نمره به کسی که پایین‌ترین معدل را داشت تعلق نگرفت (جدول ۱)

فقط ۸ نفر از دانش‌آموزان معدل دو نوبت خود را در برگه پرسشنامه نوشتند. بنابراین به این هشت نفر نمره کارگروهی داده شد. به دلیل اینکه پاسخها ۵ مورد بودند، در جاهایی که حداکثر موافقت خیلی زیاد یا خیلی کم بود می‌بایست به این

جدول ۱. نمرات دانش‌آموزان

نمره کسب شده در نوبت اول	نمره کسب شده در نوبت دوم	نمره کسب شده در آزمون
۱۵	۱۹	۸۴
۱۵.۵	۱۷	۷۰
۱۹	۱۹	۸۴
۲۰	۲۰	۸۵
۱۹.۲۷	۱۸.۳۴	۶۳
۱۹	۱۸.۵	۷۲
۱۶.۷۵	۱۷	۶۷
۱۹	۱۷	۶۶

همبستگی منفی کامل است. این ضریب که کاربرد فراوانی در آمار دارد، توسط کارل پیرسون بر اساس ایده اولیه فرانسویس گالتون تدوین شد. چون نوبت اول مشکلات بین بچه‌ها زیاد بود رابطه معنی‌داری بین نمرات کسب شده در کار اشتراکی و نمرات اول وجود نداشت ولی در نوبت دوم این رابطه ۷۸ درصد و معنی دار بود. یعنی اگر افراد کار گروهی را بپذیرند و همکاری بکنند باعث یسرفت تحصیلی آنها می‌شود جدول ۲

برای اینکه رابطه بین معدل و یا پیشرفت تحصیلی با کارگروهی و تدریس اشتراکی ثابت شود از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد که در مباحث آماری، ضریب همبستگی پیرسون یا ضریب همبستگی حاصل ضرب-گشتاور پیرسون میزان همبستگی خطی بین دو متغیر تصادفی را می‌سنجد. مقدار این ضریب بین -۱ تا ۱ تغییر می‌کند که «۱» به معنای همبستگی مثبت کامل، «۰» به معنی نبود همبستگی، و «-۱» به معنی

جدول ۲: رابطه همبستگی بین متغیرهای تحقیق

معدل نوبت دوم	معدل نوبت اول	نمره کارگروهی		نمره کارگروهی
۷۸*	۱۵	۱	همبستگی پیرسون به درصد	
۰۰۲/	۰۹۷/		سطح معنی داری	
۸	۸	۸	تعداد	
*رابطه معنی دار وجود دارد.				

نتیجه گیری

تدریس مشارکتی یک راهبرد تدریس در گروه های کوچک است اما هر تدریسی که با استفاده از گروه صورت می گیرد لزوماً نمی تواند تدریس مشارکتی تلقی گردد. زیرا تدریس مشارکتی الزامات و روش های مخصوص به خود را دارد و تا زمانی که این الزامات در جای خود و به صورت درست انجام نگیرد نمی توان گفت تدریس مشارکتی صورت پذیرفته است. وظیفه اصلی معلم ایجاد زمینه ی مشارکت، همکاری، و رفاقت گروهی میان دانش آموزان می باشد. کار او ایجاد رقابت نیست، بلکه ایجاد رفاقت و همکاری و صمیمیت میان آنهاست. فلسفه وجودی تدریس مشارکتی دقیقاً به همین سبب است. اگرچه، به خاطر وجود برخی ویژگی های فردی از جمله ویژگی های هوشی، شخصیتی، زمینه خانوادگی و... رقابت میان دانش آموزان ایجاد خواهد شد. اما وظیفه ما به عنوان یک معلم حرفه ای این نیست که به آن دامن بزیم. بلکه همان طوری که در قبل آمد معلم باید تمام تلاش خود را معطوف به این هدف نماید، که دانش آموزان موفقیت خود را منوط به موفقیت دیگران بدانند. در واقع به این شعار اعتقاد پیدا کنند که یا "همگی غرق می شویم و یا همگی نجات پیدا می کنیم". در این صورت است که دانش آموزان قوی تر، دست دیگر دانش آموزان را خواهند گرفت. به اعتقاد کوهن یادگیری مشارکتی به معنای گروه بندی دانش آموزان براساس توانایی های مشابه نیست، بلکه بر عکس هر اندازه نا همگونی اعضای گروه از نظر نژاد، زبان، فرهنگ، هوش و پیشرفت تحصیلی بیشتر باشد کارایی رویکرد یادگیری مشارکتی بیشتر خواهد بود. اولین وظیفه معلم در تدریس مشارکتی گروه بندی دانش آموزان در گروه های کوچک است اما آنچه که مهم است این است که در گروه بندی دانش آموزان بایستی، قواعدی را رعایت نمود تا حداکثر نتیجه حاصل شود وگرنه ممکن است نتوانیم از تشکیل گروه به نتایج دلخواه خود دست پیدا کنیم یعنی تعداد اعضای هر گروه، رابطه مستقیمی با سن دانش آموزان دارد. هر چه سن دانش آموزان کمتر، تعداد اعضای گروه نیز کمتر و هرچه سن فراگیران بالاتر، تعداد اعضای گروه نیز می تواند بیشتر باشد. بهتر است، تعداد اعضای گروه دانش آموزان دوره ی ابتدایی ۲ تا ۳ نفر، دانش آموزان دوره

راهنمایی ۳ تا ۴ نفر و دانش آموزان دوره های متوسطه و بالاتر ۴ تا ۷ نفر باشد. همان طور که ذکر شد حتما در کارگاههای مدیریت دانش آموزان نیاز به همدلی، همکاری و همیاری دارند برطبق استعداد و توانایی ها گروه بندی می شوند و بر اساس هوشهای هشت گانه گاردنر " هوش زبانی و کلامی، هوش منطقی و ریاضی، هوش بصری و فضایی، هوش موسیقی یایی، هوش بدنی و جنبشی، هوش درون فردی، هوش برون فردی و هوش طبیعت گرایی " یک خیاط خوب احتمالاً یک آشپز خوب نیست و یک هنرمند بافت و بافتنی نمی تواند یک خیاط خوب باشد. همچنانکه یک آشپز خوب یک خیاط نیست. پس هرکس متناسب با هوشش باید گروه بندی شود اگر در استعدادیابی و تشخیص را را درست نرویم دانش آموز سرخورده می شود و نمی تواند راهش را ادامه بدهد. من در گروه بندی خیلی موفق بودم و در پرسشنامه ای که به آنها دادم فرضیه ام که تشخیص درست استعدادهای و گروه بندی بر اساس استعداد بود به اثبات رسید. بعنوان مثال تقریباً ۹۰ درصد دانش آموزان کلاس من از بودن در گروه راضی بودند و ۹۳ درصدشان گروه را واقعا دوست داشتند. اینها برای من نتایج عالی بود که خودم مشاهده میکردم و دوست داشتم نظر بچه ها رو هم بدانم. تقریباً همه افراد به منافع خودشان در یک گروه فکر می کنند و وقتی وارد آن گروه شدند مسلماً زمانی که به منافعی نزدیک شدند احساس خوبی خواهند داشت و بیشتر در گروه فعالیت می کنند. در این کار ۱۰۰ درصد اقراد به مقدار متوسط تا خیلی زیاد " با آمدن در گروه انتظار دارم که از گروه بهره مند گردم " با هدف به گروه آمده بودند و گروه هم باید تمام فعالیتش کسب رضایت از افراد گروه باشد. البته افرادی که وارد گروه می شوند باید نسبت به گروه احساس مسئولیت داشته باشند و اتفاقات خوب و بد را بپذیرند که متأسفانه صد در صد افراد اینطور نبودند و فقط ۷۰ درصد مواظب آنچه که در گروه اتفاق می افتد، بودند. اتفاقات و قضایای گروه برای دانش آموزان مهم بود نظر بیش از ۹۰ درصدشان با این گزینه همراه بود " من احساس می کنم درگیر قضیه ای شده ام که در گروه در حال اتفاق افتادن است " هدف کلی ما در این تحقیق " بهبود فرایند یادگیری با یادگیری مشارکتی و تاثیر بر پیشرفت تحصیلی در دروس کار دانش " چون پیشرفت

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

منابع فارسی

- اخلاقی امینی، الناز؛ بخشی، لیلا. (۱۴۰۳). پژوهشی پیرامون یادگیری مشارکتی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. فصلنامه علمی پژوهش‌های نوین در آموزش و پرورش، ۱۱۵-۱۱۹(۲)۵
- اسلامی، مریم؛ نوازشی، فرزانه؛ فهمی، لیلا؛ سلطانی‌نیا، امین؛ محمدی اصل، مرجان؛ کومالکی، سارا. (۱۳۹۸). تأثیر روش‌های تدریس مشارکتی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۲(۱۸)
- شفقت، سعید؛ مرجانی‌ریک، کامیار؛ نفیسی، محمدسجاد؛ سرابی، زیده؛ رشیدی‌نژاد، هومن. (۱۴۰۲). نقش یادگیری مشارکتی در افزایش یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی محل انتشار: پانزدهمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های مدیریت و علوم انسانی در ایران <https://civilica.com/doc/2013597>
- شهریاری، منصوره؛ کشاورزی ارشدی، فرناز؛ زاده حسین مجرد، سکینه. (۱۳۹۲). تأثیر یادگیری مشارکتی بر پیشرفت تحصیلی ریاضی دانش‌آموزان دختر چهارم دبستان سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱. پایان‌نامه ارشد
- طاہری، عبدالمحمد و زیارتزاده، سارا. (۱۳۹۴). بررسی تأثیر یادگیری مشارکتی بر رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر پایه پنجم ابتدایی شهر بوانات، سومین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری ۲۵ اسفند ۱۳۹۴ استانبول. ترکیه: ۱-۱۹
- طیبی، زینب. (۱۴۰۰). راهبردهای آموزش و یادگیری اثربخش زبان عربی در دوره متوسطه مجله پژوهش در آموزش زبان و ادبیات عرب، ۳(۴).
- کرمی، مرتضی؛ محمدزاده قصر، اعظم؛ افشاری، معصومه. (۱۳۹۱). تأثیر روش تدریس مشارکتی بر گروه‌گرایی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه در شهر مشهد. نشریه: پژوهش در برنامه ریزی درسی (دانش و پژوهش در علوم تربیتی-برنامه ریزی درسی): ۹۳(۳۳): ۹۳-۱۰۵
- کرامتی، محمدرضا؛ هدایتی، اکبر؛ حیدری، رفعت؛ عنایتی، ابودر؛ نوین فر، علی. (۱۳۹۱). تأثیر یادگیری مشارکتی بر پیشرفت تحصیلی درس علوم تجربی و اضطراب امتحان

تحصیلی در کارهای عملی موفقیت کل گروه است و ایجاد راهی برای رسیدن به اهداف بلندمدت است. با اطمینان ۷۸ درصد کارگروهی باعث پیشرفت دانش‌آموزان در رشته مدیریت شد.

پیشنهادات

۱. دانش‌آموزان را با استفاده از فرمول و معیارهای گفته شده، در گروه‌های نامتجانس تقسیم بندی نمایید.
- ۲- محتوای درس جدید را با توجه به تعداد گروه‌های کلاس تقسیم بندی نمایید. مثلاً اگر ۵ گروه دارید، محتوای درس را هم به ۵ قسمت مساوی تقسیم کنید.
- ۳- مطالعه هر قسمت از محتوای درس را به یک گروه اختصاص دهید. مثلاً قسمت اول را برای گروه ۱، قسمت دوم را برای گروه ۲، و الی آخر.
- ۴- برای مطالعه، زمان مشخص و یکسانی را در اختیار گروه‌ها قرار دهید.
- ۵- پس از اتمام زمان مطالعه، از دانش‌آموزان داخل گروه بخواهید که آنچه را که یاد گرفته‌اند به دوستان هم گروهی خود توضیح دهند. پس از این کار اگر احیاناً عضو از اعضای گروه مطلب خود را به درستی یاد نگرفته بود. اعضای دیگر موظف هستند، به او یاد دهند.
- ۶- در این مرحله، از دانش‌آموزان خواسته می‌شود طوری در گروه‌های دیگرپخش شوند که از هر بخش درس، یک نماینده در آن گروه حضور داشته باشد. یعنی هر گروه در بر گیرنده تمامی محتوای درس باشد.
- ۷- در اینجا، از دانش‌آموزان خواسته می‌شود، هر آنچه را که یاد گرفته‌اند در اختیاراتعاضد دیگر گروه قرار دهند. آنچه که رعایت آن در این مرحله مهم است؛ توضیح یکایک و به ترتیب افراد طبق محتوای درس می‌باشد. یعنی اول کسی توضیح می‌دهد که بخش اول درس را مطالعه کرده سپس فردی که بخش دوم را، تا این که کل محتوای درس به اتمام برسد.
- ۸- مرحله آخر، نوبت توضیح یکی از نمایندگان گروه هاست که آنچه را که یاد گرفته‌اند در جلوی کلاس، به تمامی دانش‌آموزان ارائه نماید.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

- increasing learning and academic achievement of elementary school students. Place of publication: 15th International Conference on Management and Humanities Research in Iran <https://civilica.com/doc/2013597>. [Persian]
- Shahriari, M., Keshavarzi Arshadi, F., Zadeh Hossein Mojard, S. (2013). The effect of cooperative learning on the academic achievement of mathematics of female students in the fourth grade of primary school in the academic year 2012-2013. Master's thesis. [Persian]
- Tabibi, Z. (2015). Strategies for effective teaching and learning of Arabic language in secondary school Journal of Research in Arabic Language and Literature Education, 3(4). [Persian]
- Taheri, A., Ziaratzadeh, S. (2015). Investigating the effect of cooperative learning on the development of social skills of female students in the fifth grade of primary school in Bavanat, Third International Conference on Modern Research in Management, Economics and Accounting, March 15, 2015, Istanbul. Turkey1-19. [Persian]
- Williams, A. M., Davids, K., & Williams, J. G. P. (1999). Visual perception and action in sport: Taylor & Francis.
- Akhlaqi Amini, A., Bakhshi, L. (2024), A study on cooperative learning and students' academic achievement. Quarterly Journal of New Research in Education, 5(2), 119-115. [Persian]
- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social cognitivetheory: Prentice-Hall, Inc.
- Eslami, M., Navazeshi, F., Fahmi, L., Soltani-Nia, A., Mohammadi-Asl, M. Komalki, S. (2019). The effect of cooperative teaching methods on students' academic achievement. New advances in psychology, educational sciences and education, 2(18). [Persian]
- Karamati, M. R., Hedayati, A., Heydari, R., Enayati, A., Navinfar, A. (2012). The effect of collaborative learning on academic achievement in experimental science and test anxiety. [Persian]
- Karami, M., Mohammadzadeh Qasr, A., Afshari, M. (2015). The effect of cooperative teaching method on group orientation and academic achievement of secondary school students in Mashhad. Journal: Research in Curriculum Planning (Knowledge and Research in Educational Sciences-Curriculum Planning): 9(33): 93-105. [Persian]
- Shafaghat, S., Marjani-Rik, K., Nafisi, M. S., Sarabi, Z., Rashidi-Nejad, H. (2023), The role of cooperative learning in